

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/20/2018
Identifikačné číslo spisu:	6414214504
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:6414214504.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne K. L. bývajúcej v L., zastúpenej JUDr. Luciou Sklenárovou, advokátkou v Žiari nad Hronom, SNP 94, proti žalovanému K. J., bývajúcemu v L., o určenie neplatnosti zmlúv, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp.zn. 5C/213/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. júla 2017, sp.zn. 13Co/18/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 31. júla 2017, sp.zn. 13Co/18/2016 potvrdil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „súd prvej inštancie“) zo 7. októbra 2015 č.k. 5C/213/2014-67, ktorým súd prvej inštancie žalobu o určenie neplatnosti zmlúv označených v žalobnom návrhu zo 17. decembra 2014 zamietol.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keďže pri jej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. K porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces malo dôjsť tým, že odvolací súd vzal do úvahy a vysporiadal sa len s dôkazmi svedčiacimi iba v prospech žalovaného a nevysporiadal sa s námietkami dovolateľky voči vykonaným dôkazom. V súvislosti s namietaným nesprávnym právnom posúdením veci dovolateľka uviedla, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, konkrétne poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 238/2010, v zmysle ktorého je zmluva o pôžičke reálnou zmluvou, ku ktorej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Prehlásenie v zmluve o pôžičke o tom, že veriteľ pred podpisom zmluvy poskytol dlžníkovi predmet pôžičky, čo dlžník potvrdil podpisom zmluvy o pôžičke, nemožno považovať za unesenie dôkazného bremena, pretože tu práve absentuje moment faktického odovzdania predmetu pôžičky žalovanému.

3. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolaciemu súdu dovolanie žalobkyne ako nedôvodné zamietnuť.
4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 CSP] po preskúmaní procesných podmienok prípustnosti dovolania dospel k záveru, že dovolanie je potrebné pre procesnú neprípustnosť odmietnuť.
5. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, ktorá vymedzuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia a ktorú je potrebné vzhľadom na narušenie princípu právnej istoty strán, o ktorých veci sa už právoplatne rozhodlo, vykladať reštriktívne (rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3Cdo 59/2017, sp.zn. 5Cdo 145/2016, spzn. 8Cdo 107/2017). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3Cdo 144/2017, sp.zn. 1Cdo 137/2016 a tiež rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 172/03). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.
6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymedzené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.
7. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).
8. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
9. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).
10. Podľa názoru vec prejednávajúceho senátu najvyššieho súdu konanie vadou podľa § 420 písm. f/ CSP postihnuté nebolo.
11. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).
12. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorého si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa žaloba týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 99/2011, 2 Cdo 141/2012, 3 Cdo 2012/2012, 4 Cdo 125/2012, 5 Cdo 251/2012, 6 Cdo 36/2011 a 7 Cdo 34/2011). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani v zmysle novej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie

niektorého dôkazu (uznesenia najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 8 Cdo 187/2017).

13. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné. Najvyšší súd preto jej dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

14. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľkou tvrdanou vadou zmätočnosti vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP, vec prejednávajúci senát pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci.

15. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

16. Dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 CSP ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP ods. 2 CSP).

17. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

18. Dovolací súd konštatuje, že v preskúmanom prípade sa odvolací súd neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, pretože v preskúmanom prípade za unesenie dôkazného bremena nepokladal iba text zmluvy o tom, že veriteľ pred podpisom zmluvy poskytol dlžníkovi predmet pôžičky, čo dlžník potvrdil podpisom zmluvy o pôžičke. Základom pre unesenie dôkazného bremena o faktickom odovzdaní predmetu pôžičky žalobkyni žalovaným bola podľa súdov nižšej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania svedecká výpoveď JUDr. H. (ktorého hodnovernosť žalobkyňa namietala, ale dovolací súd nie je oprávnený jeho hodnovernosť posudzovať, keďže je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd [§ 442 CSP]), ktorý vo výpovedi uviedol, že žalovaný pred ním odovzdal žalobkyni predmet pôžičky (sumu 13.500 eur) do ruky. Odvolací súd sa teda nijako neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, v zmysle ktorej je zmluva o pôžičke zmluvou reálnou, pri ktorej sa bezpodmienečne vyžaduje odovzdanie predmetu pôžičky (peňazí) veriteľom dlžníkovi, a to buď bezhotovostným spôsobom na účet dlžníka alebo odovzdaním krátkou cestou. Odvolací súd naopak tento záver rešpektoval.

19. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP prípustné. Najvyšší súd preto jej dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

20. V uznesení, ktorým bolo dovolanie odmietnuté, nemusí dovolací súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania odôvodňovať (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.